

Лисенко І.В.

асистент

*Чернігівський державний
технологічний університет*

м. Чернігів

VII Инновационная стратегия развития экономики Украины

**РОЛЬ КЛАСТЕРІВ У ПІДВИЩЕННІ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ**

У сучасному світі нарощування економічного потенціалу забезпечується факторами, пов'язаними як з прискоренням науково-технічного прогресу, так і з факторами структурних змін у виробничому секторі економіки. Прискорений розвиток національної економіки можливий шляхом впровадження передових технологій, які мають бути конкурентоспроможними на світовому ринку, а також за умов динамічного зростання вітчизняного виробництва, що забезпечується новим підходом до організації виробничого процесу та втіленням нових схем міжкорпоративних зв'язків. Теоретичні дослідження та світовий досвід показали перспективність кластерів як ефективних інструментів у конкурентній боротьбі в усіх сферах їх діяльності – інноваційній, виробничій, обслуговування і т.ін., що викликає значний інтерес їх подальшого дослідження.

Актуальність теми дослідження зумовлена пошуком шляхів, ефективних засобів та механізмів підвищення конкурентоспроможності регіонів і країни в цілому в нових умовах господарювання. Вирішення проблеми підвищення конкурентоспроможності регіонів сприяє зміцненню економічної незалежності та суверенітету України, створює умови для сталого економічного зростання національної економіки.

Значним є внесок у розвиток кластерної теорії ряду зарубіжних та вітчизняних вчених, серед яких слід відмітити праці Асаула Л.Н.,

Войнаренко М.П., Паламарчука О.М., Портера М.Е., Федоренка В.Г., Хасаєва Г.Р. та багатьох інших.

На сьогодні невирішеними залишаються питання прискорення процесів кластеризації у базових галузях економіки, виявлення ефективних стимулів та дієвих механізмів формування кластерних утворень, нових підходів до вивчення їх особливостей, властивостей та потенційних можливостей у нарощуванні економічного потенціалу мережевих структур.

Головна ідея кластеризації - об'єднатись, щоб стати економічно сильними, мати більш злагоджений і потужний науково-технічний, виробничий та економічний потенціал, випускати конкурентоспроможну продукцію. Учасники кластера, користуючись можливостями та перевагами кластерного утворення, отримують мікроекономічну конкурентоздатність, що забезпечує їм певні конкурентні переваги, можливість ефективно нарощувати свій виробничий потенціал, розробляти та впроваджувати інноваційні ідеї, підвищувати прибутковість своєї діяльності. Конкурентоздатність кластера як певного територіального об'єднання підприємств, як виробничої системи суттєво збільшується порівняно з групою аналогічних підприємств та установ, які не мають відпрацьованих економічних відносин, не пов'язані технологічно, не мають відповідних інформаційно-комунікаційних зв'язків і т.ін.

Нарощування можливостей кластера поряд з іншими чинниками здійснюється також завдяки синергетичному ефекту, ефекту масштабу, які дозволяють одержати якісно новий результат, що загалом виявляється в суттєвому підвищенні конкурентоспроможності кластерного утворення, здатності стати лідером на певному ринку за обсягом виробництва та реалізації високоякісної продукції.

Позитивний вплив на оточуюче середовище учасників кластера сприяє зростанню конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання. Тобто з формування кластера формуються зони ефективного господарювання, в яких

сукупність фірм, тісно пов'язаних галузей сприяють взаємному економічному зростанню.

Реалізація кластерної стратегії розвитку економіки регіону, яка спрямована на створення кластерів та інших територіальних промислових об'єднань і структур забезпечує суттєве економічне зростання інтегрованих у такий спосіб суб'єктів господарювання.

Висока ефективність функціонування кластерів є умовою сталого розвитку підприємств, які входять у кластерне утворення. Кластерна стратегія сприяє створенню органічних взаємозв'язків підприємств і галузей економіки, що суттєво підвищує ефективність виробництва.

Концепція кластеризації, яка реалізується на регіональному рівні, є прогресивним напрямком організаційно-економічних перетворень, головним і визначальним чинником забезпечення регіональної конкурентоспроможності.

Внаслідок кластеризації формується сприятливе підприємницьке середовище, зростає економічна активність суб'єктів господарювання всіх форм власності, прискорюються інноваційно-інвестиційні процеси, створюються ефективні економічні моделі розвитку виробництва.

Кластеризація економіки регіонів відбиває світові тенденції інтеграційних процесів і спрямована на підвищення науково-технічних та виробничих можливостей учасників кластерного утворення, їх конкурентоспроможності на вітчизняному та світовому ринках.

Література

1. Кластери підприємств як передумова активізації розвитку регіональної економіки/ Г.А. Семенов, О.С. Богма. «Економіка та держава». – 2006. № 4. – С. 11-13.
2. Кластеры и их экономическое значение/ В. Чевганова, И. Брижань. «Економіка України». – 2002. – 35-42 с.
3. Портер М. Конкуренция: Пер. с англ. М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. – 495 с.